

BÀI PHÁT BIỂU CỦA NHÓM CÔNG TÁC DU LỊCH

Trình bày bởi
Ông Colin Pine
Trưởng nhóm

Kính thưa ngài Nguyễn Xuân Phúc, Ủy viên Bộ Chính trị kiêm Thủ tướng Chính phủ, kính thưa các vị Bộ trưởng và các Thứ trưởng, các vị khách quý cùng toàn thể các thành viên tham dự Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam thường niên 2018. Tôi rất hân hạnh được trình bày những thông tin cũng như quan điểm của Nhóm công tác Du lịch như sau.

Ngành Du lịch & Khách sạn ở Việt Nam tiếp tục cho thấy sự tăng trưởng ấn tượng cũng như sự hỗ trợ ngày càng nhiều từ chính quyền, bao gồm ở các cấp cao nhất theo Nghị quyết số 8 của Bộ Chính trị cho rằng ngành Du lịch phải là một ngành công nghiệp mũi nhọn và việc cam kết thành lập Quỹ phát triển du lịch. 10 tháng đầu năm 2018, Việt Nam đã đón gần 13 triệu lượt khách du lịch quốc tế, tăng hơn 22% so với cùng kỳ năm ngoái. Việt Nam được xem là một trong những điểm đến đầu tư nóng nhất trong lĩnh vực khách sạn và khu nghỉ dưỡng, có thể thấy được bằng mức độ phát triển mới tại các điểm đến du lịch từ Hạ Long cho đến Quảng Nam, Nha Trang và Phú Quốc.

Việc tiếp tục duy trì xu hướng trên cực kỳ quan trọng vì Việt Nam cũng như các nền kinh tế mới nổi và đã phát triển khác cần thích ứng với những cơ hội và thách thức mới của Nền công nghiệp 4.0. Ngành du lịch sẽ chỉ tăng tầm quan trọng đóng góp vào GDP cũng như tạo công ăn việc làm cho người lao động khi lĩnh vực du lịch được xem như là một ngành dịch vụ mang lại giá trị cao. Đặc biệt, thông qua hoạt động du lịch du khách nước ngoài sẽ được giao lưu và trải nghiệm văn hóa bản địa thông qua sự trợ giúp và hướng dẫn của các hướng dẫn viên du lịch giàu kinh nghiệm. Cả robot lẫn các phần mềm trí tuệ nhân tạo đều không thể thay thế nụ cười cũng như sự chào đón nồng nhiệt của người Việt Nam đối với du khách nước ngoài khi đến Việt Nam.

Mặc dù Việt Nam đã có nhiều bước đi đúng đắn trong việc phát triển ngành du lịch, nhưng điều quan trọng cần phải nhớ rằng Việt Nam đang phải cạnh tranh với các nước khác và đặc biệt với các nước láng giềng trong khu vực Đông Nam Á trong việc thu hút khách quốc tế đến Việt Nam. Hiện tại, Thái Lan và Malaysia đang xếp lần lượt ở vị trí thứ 9 và thứ 10 thế giới về thu hút khách du lịch. Singapore, Campuchia và Indonesia vẫn đang tiếp tục chú trọng phát triển du lịch quốc tế của họ. Để tiếp tục cạnh tranh và nằm trong số các điểm đến du lịch tăng trưởng nhanh nhất, Việt Nam cần tiếp tục đảm bảo các yếu tố về “APP”. Cụ thể “APP” trong bối cảnh này là viết tắt cho Access: Tiếp cận, Promotion: Thúc đẩy và Product: Sản phẩm. Ba yếu tố này đặc biệt quan trọng nhằm thu hút du khách quốc tế, và đồng thời liên quan đến việc tiếp tục phát triển du lịch trong nước.

Đối với Access - Tiếp cận, có 2 cấu thành chính mà trong đó Nhà nước có quyền kiểm soát tổng thể. Đây là những quy định về việc cấp thị thực đối với khách du lịch nước ngoài đến Việt Nam và các chính sách của ngành Hàng không.

Đối với các quy định về cấp thị thực, việc một quốc gia có yêu cầu thị thực hay không và mức độ khó khăn cũng như chi phí cấp thị thực có thể là yếu tố quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến quyết định của du khách trong việc đến một quốc gia nào đó. Hội đồng Du lịch Thế giới đã tuyên bố rằng việc tạo điều kiện thị thực có thể tăng thêm 10% số lượt khách quốc tế. Việt Nam đang từng bước giảm bớt các thủ tục xin cấp thị thực bằng cách tăng số lượng các quốc gia được miễn thị thực lên 24 nước và thực hiện cấp thị thực điện tử cho người nước ngoài nhập cảnh vào Việt Nam. Tuy nhiên, Nhóm công tác Du lịch có các khuyến nghị để tăng cường hơn nữa những nỗ lực mà chúng tôi tin rằng có thể đạt được và cần được thực hiện. Đó là:

- Tăng thời gian cho phép lưu trú lên 30 ngày đối với khách du lịch được miễn thị thực. Ngoài ra, các điều kiện về tái nhập cảnh trong vòng 30 ngày nên được loại bỏ. Những khuyến nghị này nếu được thực hiện sẽ giúp thu hút các du khách từ xa như châu Âu và các điểm đến khác cũng sẽ được hỗ trợ thành lập các sân bay quốc tế tại Việt Nam để trở thành trung tâm hàng không đến các quốc gia trong khu vực và châu Âu hoặc châu Úc.
- Cổng thị thực điện tử của Việt Nam cần được thay đổi tên miền thành evisa.gov.vn để dễ tìm kiếm hơn và cần đảm bảo tốc độ truy cập và kết nối của trang web trong quá trình xử lý phải cao vì đã có các cảnh báo về việc các trang web khác có tên miền gây nhầm lẫn nhằm thu phí xử lý thị thực và trang web chính thức bị lỗi trong suốt quá trình xử lý.
- Việc miễn thị thực nên được thực hiện với hiệu lực trong nhiều năm (05 năm) thay vì phải gia hạn hàng năm nhằm thúc đẩy du lịch, đồng thời các đơn vị khai thác du lịch, các hãng hàng không và các trang web về du lịch cần lập kế hoạch trước và có các tài liệu quảng cáo về chính sách và chi phí khi đi đến một quốc gia.

Đối với các chính sách của ngành hàng không (bao gồm cả về chính sách liên quan đến các hãng hàng không và sân bay), thì đây là vấn đề quan trọng thứ hai của yếu tố ACCESS – Tiếp cận. Trong số các điểm đến chính của ASEAN, Việt Nam có khoảng cách địa lý rất gần với Singapore và có số lượng các hãng hàng không vận tải công cộng được cấp phép là ít nhất. Và trong số 4 hãng không được cấp phép thì Jestar là hãng hàng không có vốn cổ phần lớn từ Vietnam Airlines và Bamboo Airlines mới được phê duyệt cấp phép gần đây. Sự thiếu cạnh tranh đối với các điểm đến không được phục vụ trực tiếp bởi các hãng hàng không quốc tế có thể làm tăng chi phí đi lại và điều này cũng phản ánh là chi phí của một số tour du lịch nội địa cao hơn chi phí của các tour du lịch quốc tế có khoảng cách và thời gian di chuyển tương đương. Hiện tại Việt Nam có 21 sân bay tiếp nhận các chuyến bay thương mại với tổng công suất hàng năm là 75 triệu khách, ít hơn công suất thiết kế của các sân bay hàng đầu (một sân bay duy nhất) ở Singapore, Thái Lan và Malaysia. Và hơn nữa, Sân bay quốc tế Long Thành chưa rõ thời gian sẽ khởi công xây dựng và thời gian dự kiến đi vào hoạt động. Để du lịch Việt Nam đạt được các mục tiêu tăng trưởng, chúng tôi đề xuất các ý kiến như sau:

- Cải thiện quy trình phê duyệt cấp phép thành lập hãng hàng không mới và nới room cho nhà đầu tư nước ngoài trong ngành hàng không.
- Nhà nước tiếp tục theo đuổi chính sách “mở cửa bầu trời khu vực ASEAN”.
- Sân bay quốc tế Long Thành cần được ưu tiên đầu tư xây dựng nhanh chóng.
- Nhà nước tạo điều kiện thuận lợi khuyến khích tư nhân đầu tư vào ngành hàng không, xây dựng sân bay (bao gồm cả việc đầu tư sân bay chuyên dùng) và đặc biệt khuyến khích tư nhân xây dựng sân bay tại các địa điểm đang có nhiều khách sạn và khu nghỉ dưỡng nhưng cách sân bay hiện tại một khoảng cách khá là xa. Việc chú trọng phát triển đầu tư hạ tầng hàng không sẽ giúp thu hút đầu tư xây dựng khách sạn, resort và khu vui chơi và nghỉ dưỡng khác trên khắp cả nước Việt Nam.

Promotion - Thúc đẩy là chìa khóa quan trọng thứ hai để tiếp tục phát triển du lịch Việt Nam, đặc biệt là khách quốc tế. Việt Nam gần đây đã thực hiện nhiều nỗ lực nhằm khẳng định vị trí của mình một cách tích cực, tuy nhiên ngân sách vẫn là một hạn chế lớn, đặc biệt là ngân sách cho việc thúc đẩy du lịch. Có nhiều cách để giải quyết vấn đề này. Chúng tôi tin rằng một trong những giá trị cao nhất là thông qua quan hệ đối tác Công-Tư và có thể được nhìn thấy thông qua ví dụ của Hội đồng Tư vấn Du lịch đã gây quỹ từ các đơn vị trong ngành nhằm tiếp thị kỹ thuật số. Việc gây quỹ và điều phối với một đơn vị Nhà nước cũng rất quan trọng. Quyết định để thành lập Quỹ phát triển du lịch là một bước quan trọng theo định hướng này. Tuy nhiên, cho đến nay, các chi tiết cụ thể về cơ chế tài trợ cho Quỹ và cách Quỹ sẽ được quản lý chi tiết vẫn được hoàn tất và thống nhất. Ngành Du lịch chân thành yêu cầu các quyết định đó cần được thực hiện một

cách nhanh chóng và cân bằng với các sáng kiến quan trọng khác để thúc đẩy du lịch. Ví dụ, nếu nguồn kinh phí chính vẫn là doanh thu từ việc thu lệ phí thị thực, điều này sẽ không khuyến khích cho việc mở rộng chương trình miễn thị thực mà chúng tôi cảm thấy sẽ phản tác dụng.

Product - Sản phẩm bao gồm nhiều khía cạnh. Các lĩnh vực chính liên quan đến sáng kiến đổi mới đi cùng với sự phát triển từ “Công nghiệp 4.0” là cả sản phẩm lưu trú và dịch vụ du lịch được cung cấp thông qua nền tảng “chia sẻ kinh tế” nơi các tài sản hoặc người lao động có thể được cung cấp dịch vụ trên cơ sở phân đoạn dựa trên “nhu cầu”. Đặc biệt đối với nơi lưu trú, hai xu hướng đã trở nên rất phổ biến ở Việt Nam là sự phát triển của các sản phẩm condotel, trong đó đơn vị khách sạn được bán cho khách hàng và sau đó được đưa trở lại cho khách du lịch và xu hướng cho thuê một phần hoặc toàn bộ căn hộ không được phát triển cụ thể như một sản phẩm khách sạn thông qua các nền tảng như “Airbnb”. Cả hai xu hướng này đều có lợi cho sự phát triển của du lịch, nhưng hiện chưa có khung pháp lý rõ ràng. Cần cân nhắc đến việc:

- Cung cấp một cơ sở pháp lý rõ ràng, nếu thích hợp, để phát triển các khoản đầu tư khách sạn và khu nghỉ dưỡng với thành phần "để bán", với điều kiện phần rằng các sản phẩm này có phần lớn thời gian trong năm phục vụ cho mục đích sử dụng của khách du lịch. Việc làm trên sẽ giúp đảm bảo rằng có đủ nguồn cung cấp chỗ ở, đặc biệt là các điểm đến có mức tăng trưởng lượng khách du lịch quốc tế đáng kể qua từng năm như Nha Trang.
- Cung cấp các hướng dẫn cụ thể và rõ ràng để đảm bảo rằng chủ sở hữu của các tài sản cho thuê trên nền tảng chia sẻ kinh tế đáp ứng các nghĩa vụ theo luật pháp (bao gồm thuế và đăng ký khách lưu trú nước ngoài) nhằm đảm bảo các vấn đề về an toàn và an ninh.

Ngoài những vấn đề đã nêu trên, việc cần phải xem xét chính là làm thế nào để đảm bảo rằng các dịch vụ cung cấp cho khách du lịch được cung cấp một cách trung thực đạt chất lượng cao và việc phát triển du lịch cũng như các hoạt động đang diễn ra không làm tổn hại đến môi trường tự nhiên hay lịch sử và di sản văn hóa của Việt Nam. Tiếp tục phát triển các tiêu chuẩn và giáo dục công lập ở cả hai lĩnh vực là những nỗ lực mà Nhà nước có thể cam kết và đảm bảo rằng việc cung cấp dịch vụ du lịch của Việt Nam vẫn luôn hấp dẫn du khách.

Việt Nam vẫn luôn tiếp tục phát triển và cải thiện ngành du lịch và khách sạn. Điều này đã được công nhận bởi ngành công nghiệp toàn cầu về việc Việt Nam là một quốc gia với các điểm đến quan trọng, như Hội An, được quốc tế công nhận là điểm đến du lịch hàng đầu. Giữ cho Việt Nam cạnh tranh về Tiếp cận, Thúc đẩy và Sản phẩm sẽ là chìa khóa để tiếp tục phát triển ngành công nghiệp này và đáp ứng được các mục tiêu đầy tham vọng đã được đặt ra.